

EL NONSENSE I EL LIMERICK

(UNA INTRODUCCIÓ I UNA PETITA MOSTRA,
AMB VERSIONS CATALANES)

Miquel Àngel Llauger

El *nonsense verse* és, per dir-ho així, una espècie endèmica de l'ecosistema poètic anglosaxó. És gairebé segur que a totes les tradicions poètiques hi ha poesia satírica, i que a totes hi ha poesia infantil, però el *nonsense*, un territori que té fronteres no gaire delimitades respecte d'aquests altres dos àmbits, és ben propi de la tradició anglesa. Per assajar una traducció, n'hauríem de dir *poesia de l'absurd*, però aquest terme ens duria per un camí enganyós si ens fes pensar en provatures dadaïstes o en el teatre de Beckett o de Ionesco. És un absurd de menys angoixa existencial, més preocupat per divertir-se, diríem que més amable si això no ens fes oblidar que també té una tirada evident als elements grotescos o esperpèntics.

El *limerick* és la forma estròfica reina, per dir-ho així, del *nonsense verse*. Un *limerick* és una composició de cinc versos (tot i que de vegades és representat tipogràficament com a estrofa de quatre versos) que, en la seva forma més típica, rimen segons l'esquema aabba. Els versos primer, segon i cinquè (que rimen entre ells) estan formats, també segons l'esquema característic, per tres peus anapèstics (àtona-àtona-tònica), i el tercer i el quart per dos peus anapèstics. Algunes característiques freqüents són la repetició d'una mateixa paraula (sovint un topònim) als versos primer i cinquè, i la utilització de jocs de paraules o paraules humorísticament deformades.

Els acadèmics que han mirat d'esbrinar la qüestió de l'origen del *limerick* situen els seus precedents ni més ni menys que en l'Edat Mitjana, i en rastregen manifestacions al llarg de tota la història de la poesia anglesa. Sembla ser que hi ha dues tradicions que hi conflueixen: la de les *nursery rhymes* (poemes infantils de tradició popular) i la d'una poesia, també popular, diguem que bruta, o de to gruixut.

El que és indubtable és que la història del *limerick* coneix un punt d'inflexió amb la publicació del volum *A Book of Nonsense*, d'Edward Lear, a qui, ja que hem coronat una estrofa com a reina del *nonsense*, podem concedir el títol de rei del *nonsense*. *A Book of*

Nonsense estava format, en la seva primera edició (1846), per 73 *limericks*, i en la de 1861 per 112. Aquest llibre és el que dóna una empenta definitiva a la popularitat d'aquesta forma estròfica que, dit sia de passada, encara mai no s'havia conegut com a *limerick*. Va ser a final del segle XIX que va ser denominat, no se sap cert per què, amb el nom d'una ciutat irlandesa amb la qual no té cap relació.

Amb posterioritat a Lear, s'han escrit i publicat literalment milers i milers de *limericks*. D'aquest floriment, en destacaríem dues dades. Una, que hi ha una llarga llista d'autors reconeguts que n'han escrit, que inclou noms com els de Rudyard Kipling, H. G. Wells, Mark Twain, W. H. Auden, James Joyce, Aldous Huxley, George Bernard Shaw o John Updike. Una altra, que el conreu del *limerick* ha tornat a les seves arrels: una part ingent dels que es fan són, o esdevenen, anònims, i alguns dels més afortunats circulen, encara que sigui telemàticament, amb la multiplicitat de petites variacions que és pròpia de la poesia popular.

QUATRE LIMERICKS D'EDWARD LEAR

*There was an Old Man, who when little
Fell casually into a kettle;
But, growing too stout,
he could never get out,
So he passed all his life in that kettle.*

Això era un vellard que quan era
molt petit es ficà a una tetera;
com que va tornar gras,
no en pogué sortir pas
i mai més no deixà la tetera.

*There was an Old Man of the North,
Who fell into a basin of broth;
But a laudable cook,
fished him out with a hook,
Which saved that Old Man of the North.*

Això era un senyor de Salou
que caigué dins un cossi de brou;
un cuiner molt lloable
el va treure amb un cable
i salvà aquell senyor de Salou.

*There was an Old Man of Berlin,
Whose form was uncommonly thin;
Till he once, by mistake,
was mixed up in a cake,
So they baked that Old Man of Berlin.*

Això era un vellard de Xangai,
que era l'home més prim que heu vist mai;
fins que un cop, per errada,
es mesclà amb la panada,
i enfornaren el vell de Xangai.

*There is a Young Lady, whose Nose,
continually prospers and grows;
When it grew out of sight,
she exclaimed in a fright,
'Oh! Farewell to the end of my nose!'*

Hi havia una dama amb un nas
que creixia i creixia, a bon pas;
quan va ser tan llunyà
que no el veia, exclamà:
«A reveure, cimall del meu nas!»

QUATRE LIMERICKS ANÒNIMS

*There was a young lady of Riga,
Who smiled as she rode on a tiger:
They returned from the ride
With the lady inside
And the smile on the face of the tiger.*

Això era un senyor de Valnigra
que somreia, muntat en un tigre;
van tornar a prima nit
amb el jove engolit
i el somriure a la cara del tigre.

*There was an old party of Lyme
Who married three wives at one time.
When asked: 'Why the third?'
He replied: 'One's absurd,
And bygamy, sir, is a crime.'*

Això era un vellard, molt enfora,
que es casà amb tres esposes alhora.
Li digueren: «Què coi...?»
«Només una és un doi
i si ets bígam la llei et fa fora.»

*A young gourmet dining at Crewe
Found a rather large mouse in his stew.
Said the waiter, 'Don't shout
And wave it about,
Or the rest will be wanting one, too.'*

Un gourmet que sopava a Gavà
va trobar un ratolí al bacallà.
«Muts!», va dir-li el cambrer,
«no feu tant de merder,
que si ho senten tothom en voldrà.»

*Said an ape as he swung by his tail,
To his offspring both female and male,
From your offspring, my dears,
In a couple of years,
May evolve a professor at Yale.'*

Tot gronxant-se amb la cua, un gran simi
va explicar als seus dos fills, Pat i Timmy:
«De les vostres fillades,
en ben poques anyades,
naixerà un catedràtic eximi.»

Els articles d'aquest número 2 de la revista *Veus baixes*,
publicats al febrer de 2014,
amb ISSN 2254-5336,
es publiquen amb llicència Creative Commons:
se n'autoritza la reproducció sempre que se'n citi l'autor,
que sigui sense propòsits comercials
i que no se'n facin elaboracions derivades

